

ความเป็นหญิงในนวนิยายเรื่องนารีนครา
FEMININITY IN THE NOVEL “NAREE NAKHARA”

พรสวรรค์ เฉลิมยานนท์ และจอมขวัญ สุทธินนท์¹
Pornsawan Chalermyanont and Jomkwan Sudhinont²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ความเป็นหญิงในนวนิยายเรื่อง นารีนครา (ทา-เตอ-เจิง) ซึ่งเป็นวรรณกรรมจีน ประพันธ์โดยฉือลี่ และเป็นพระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ตามแนวคิดเรื่องบทบาทของผู้หญิงตามแนวคิดสตรีนิยมสายวัฒนธรรม (สุกัญญา อินต๊ะโดด, 2550) จากบทบรรยายและบทสนทนาของตัวละครเอกหญิง นำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประพันธ์นำเสนอความเป็นหญิงของตัวละครเอก โดยนำคุณลักษณะต่าง ๆ มาประกอบสร้างขึ้น แล้วนำเสนอความเป็นหญิงในบทบาทต่าง ๆ ทั้งบทบาทความเป็นมารดาที่เป็นทั้งผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดู และบทบาทของภรรยา

นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของสตรีที่มีการเปลี่ยนแปลงสถานะของตนเอง ให้มีความเสมอภาคกับผู้ชาย ยกย่องสตรีในฐานะเพื่อนคู่คิดของสามี ความเสมอภาคนี้ สะท้อนจากอาชีพของตัวละครเอกที่มีส่วนช่วยเหลือครอบครัว ซึ่งความเป็นหญิงในด้านอาชีพนี้ เกิดจากการได้รับการศึกษาที่ดี ทำให้สตรีสามารถพึ่งพาตนเอง และมีอิสระในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้ความเป็นหญิงยังถูกเชื่อมโยงกับค่านิยม ขนบประเพณี สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมแบบเก่าและค่านิยมแบบใหม่ในสังคมผนวกเข้าด้วยกัน จนกลายเป็นภาพความหญิงที่มีทั้งความอ่อนโยนและเข้มแข็งทางด้านจิตใจ

คำสำคัญ: ความเป็นหญิง, นวนิยาย, ทา-เตอ-เจิง

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อ.หาดใหญ่ สงขลา 90110, 074 289507,
jomkwan.sud@psu.ac.th

²Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hat Yai, Songkhla 90110, 074 289507,
jomkwan.sud@psu.ac.th

Abstract

The objective of this research article is to analyze femininity in the novel “Naree Nakhara” (她的城), a Chinese literature authored by Chi Li (池莉) translated by Princess Maha Chakri Sirindhorn according to the concept on women’s roles based on cultural feminism (Sukanya Intadot, 2007). This paper analyzes narratives and conversations of the main female characters and presents the results using descriptive analysis. It is found that the author uses characteristics of the main characters to construct different roles of their femininity: the roles of a mother to give birth and bring up her children, and the roles of a wife. In addition, the characteristics show women’s development in changing their status to be equal to that of men, and praising women for their companionship for their husbands. The equality is reflected from the occupations of the main characters who also earn income for their families. Femininity seen in the occupations is a result of good education that enables women to be self-dependent and to have freedom in living their lives. Femininity in the novel is found to link traditional values and traditions with modern ones that make women gentle but mentally strong.

Keywords: Femininity, Novel, ta-de-chéng

ที่มาและความสำคัญ

ฉือลี่ (池莉) นักประพันธ์วรรณกรรมทั้งนวนิยายและผลงานร้อยแก้วชาวจีน ได้รับรางวัลด้านวรรณกรรมจำนวนมาก และผลงานวรรณกรรมของเธอได้รับการสร้างเป็นทั้งภาพยนตร์ ละครชุดทางวิทยุโทรทัศน์ ละครเวที ละครวิทยุ อุปรากรปักกิ่ง และผลงานวรรณกรรมของเธอยังได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศหลายภาษา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี ภาษาเวียดนาม รวมถึงภาษาไทย (อรอนงค์ อรุณเอก, 2556)

นารีนคราหรือทา-เตอ-เฉิง (她的城) เป็นนวนิยายสัญชาติจีนประพันธ์ขึ้นโดยฉือลี่ (池莉) สตรี “ผู้เป็นตัวแทนการสร้างสรรค์วรรณกรรมที่สะท้อนวิถีชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสการปฏิรูปพัฒนาประเทศจีนให้ทันสมัย” (NANMEEBOOKS, ม.ป.ป.) โดยมีนครอู๋อันเป็นฉากของนวนิยาย ด้วยประสบการณ์ของผู้ประพันธ์ นวนิยายเรื่องนี้จึงสะท้อนเหตุการณ์และค่านิยมของสังคมนครอู๋อันผ่านตัวละครต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวละครหญิง 3 ตัว ซึ่งเป็นภาพตัวแทนของสตรีรุ่นเก่า ได้แก่ มารดาของสามีของมีเจีย ผู้มีคุณธรรมและปัญญา ใช้ความดีแก้ไขปัญหา ผู้ที่มีความ

เป็นหญิงตามวัฒนธรรมแบบเก่า สตรี รุ่งกลาง ได้แก่ มีเจีย สตรีที่มีความเด็ดเดี่ยว เพราะผ่านการเป็นทหารมาก่อน แต่ก็มีจิตใจที่อ่อนโยนแฝงอยู่ภายใน ซึ่งมีความเป็นหญิงผสมระหว่างวัฒนธรรมเก่า และวัฒนธรรมใหม่ และสตรีรุ่นใหม่ ได้แก่ เฝิงซุน ผู้มีความกล้าหาญแบบสตรีตามแบบวัฒนธรรมของคนรุ่นใหม่ กล้าออกมาเผชิญโลกภายนอก ตัวละคร ทั้งสามมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในมิติต่าง ๆ “ได้เรียนรู้จากกันและกัน ได้สร้างสายสัมพันธ์และมิตรภาพอันจริงใจเอื้ออาทรต่อกัน ซึ่งเป็นการสร้างความสุขอันแข็งแกร่งและคุณค่าอันมั่นคงแก่ชีวิต ... สื่อถึงใจหญิงแท้จริงแกร่งดังเหล็กกล้า” (อรอนงค์ อรุณเอก, 2556) ทั้งยังแฝงไปด้วยการเชิดชูความเป็นหญิง (Goodreads, 2561)

นวนิยายเรื่องนารินครา หรือ ทา-เตอ-เฉิง (她好城) ประพันธ์ขึ้นโดยฉือลี่ (池莉) ซึ่งนวนิยายเรื่องนี้สะท้อนวิถีชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากการปฏิวัติวัฒนธรรมของประเทศจีน ซึ่งฉือลี่ผู้ประพันธ์ นวนิยายเรื่องนี้ได้ใช้นครอู๋ฮั่น นครที่มีประวัติศาสตร์วัฒนธรรมอันยาวนานเป็นฉากในการดำเนินเรื่อง ผ่านตัวละครหญิง 3 ตัว ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้หญิงแต่ละช่วงวัยทั้งรุ่นเก่า รุ่งกลาง รุ่นใหม่ ได้แก่ แม่สามมีของมีเจีย มีเจีย และเฝิงซุน ที่มีปฏิสัมพันธ์กันในมิติต่าง ๆ ได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ในช่วงที่สังคม มีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ซึ่งนวนิยายเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมและวัฒนธรรมทั้งแบบเก่าและ แบบใหม่ผสมผสานผ่านตัวละครหญิงในเรื่อง จึงทำให้ตัวละครทั้ง 3 ช่วงวัย มีความแตกต่างกันทั้งความคิดและทัศนคติ และในนวนิยายเรื่องนี้แสดงให้เห็นถึงมิตรภาพและความเห็นอกเห็นใจในฐานะผู้หญิงด้วยกัน ทั้งยังเชิดชูความเป็นหญิงที่ต้องรับบทบาทที่ยิ่งใหญ่ของความเป็นแม่และเป็นภรรยาและความเป็นเพื่อน

ความเป็นหญิงในนวนิยายเรื่องนารินคราสสะท้อนให้เห็นชีวิตและความงดงามด้านอุปนิสัยของผู้หญิงจีนทั้งในวัยเด็ก วัยสาว วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา หรือสตรีในแต่ละบทบาทและสถานภาพเหตุการณ์ในเรื่อง ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงความสำคัญและคุณค่าของสตรี ทั้งความกตัญญู ความมีเมตตา ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ รวมถึงการอดทนอดกลั้นต่อสภาวะบีบคั้น (ศิริลักษณ์ บัทรประโคน, 2559) อันส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครเป็นไปด้วยดีท่ามกลางวัฒนธรรมปิตาธิปไตย หรือชายเป็นใหญ่ของสังคมจีน ผู้วิจัยได้ศึกษาความเป็นหญิงในนวนิยายเรื่องนารินคราที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดสตรีนิยมสายวัฒนธรรม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมได้อย่างเด่นชัด ในยุคหลังการปฏิวัติวัฒนธรรมที่สนับสนุน ให้ผู้หญิงสามารถพึ่งพาและปกครองตนเองได้ และหันมาให้ความสำคัญกับระบบมาตาธิปไตย ที่เชื่อว่าผู้หญิงเป็นใหญ่มาก่อนมากยิ่งขึ้น

เรื่องราวพลสังเขปของนวนิยายเรื่อง ทา-เตอ-เฉิง (她好城) เป็นเหตุการณ์ที่สามมีของมีเจียเสียชีวิต เธอจึงทำหน้าที่ดูแลมารดาของสามมี และเปิดกิจการร้านซักรีดรองเท้า เฝิงซุนสมัครเข้าทำงานเป็นพนักงานซักรีดรองเท้าที่ร้านซักรีดรองเท้าของมีเจีย เนื่องจากเฝิงซุนประสบและเรียกร้องความสนใจจากสามมี ประสงค์ให้สามมีตามหาและพาลกลับบ้าน แต่สามมีก็ไม่ตามหาเธอ ด้วยเหตุที่เฝิงซุนเป็นเพื่อนบ้านของมีเจีย ประกอบกับเฝิงซุนเป็นคนดี เคารพทั้งมีเจีย และมารดาของสามมีของมีเจีย มีเจียเข้าใจปัญหา

ของฝิงซุน จึงรับเธอเข้าทำงาน แสดงให้เห็นมิตรภาพ ความผูกพันระหว่างสตรีสามช่วงวัย ทั้งยังสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของสังคมครุอัน ทั้งช่วงก่อนการปฏิวัติที่สตรียังไม่ได้รับความเท่าเทียมทางสังคมเสมอผู้ชาย และช่วงหลังปฏิวัติ ที่สตรีมีบทบาทมากขึ้นในสังคมจีน

ทา-เตอ-เจิง (她) เป็นนวนิยายที่เป็นที่รู้จักในประเทศไทยในนาม “นารีนครา” ได้เนื่องจากเป็นพระราชนิพนธ์แปลนวนิยายจีนในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระหว่างปี พ.ศ. 2555 ตีพิมพ์เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2556 และจัดงานแนะนำนวนิยายโดยความร่วมมือระหว่างสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทยกับบริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด

ด้วยเหตุที่นวนิยายเรื่อง ทา-เตอ-เจิง (她) หรือ “นารีนครา” ในฉบับภาษาไทย ได้เสนอบทบาทที่สื่อให้เห็นถึงคุณค่าและความงดงามของสตรี ภาพแทนของสตรีในยุคนี้จึงเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงค่านิยม และความคาดหวังของสมาชิกในสังคมที่มีต่อสตรี ซึ่งไม่เพียงเป็นภาพสะท้อนสังคมจีนเท่านั้น แต่ยังเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะร่วมบางประการกับสังคมอื่น ๆ รวมถึงสังคมไทยด้วย โดยแสดงให้เห็นถึงความความเป็นหญิงผ่านตัวละครในเรื่องทั้งสามตัวละคร ได้แก่ แม่สามีของมี มีเจีย และฝิงซุน ซึ่งความเป็นหญิงที่ได้นำเสนอผ่านนวนิยายเรื่องนี้ แสดงให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนความเป็นหญิงในแต่ยุคสมัย ผู้วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์ความเป็นหญิงในนวนิยายเรื่องนารีนคราตามแนวคิดเรื่องบทบาทของสตรีตามแนวคิดสตรีนิยมซึ่งนวนิยายเรื่องนี้ได้นำเสนออีกแง่มุมของผู้หญิงเพื่อให้สังคมกลับมาเห็นคุณค่าและเชิดชูความผู้หญิงที่เปลี่ยนแปลงมาจากวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ มาสู่วัฒนธรรมแบบหญิงเป็นใหญ่มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ความเป็นหญิงในนวนิยายเรื่องนารีนครา

ขอบเขตของการวิจัย

วิเคราะห์ความเป็นหญิงในนวนิยายเรื่องนารีนครา ซึ่งเป็นวรรณกรรมจีน ประพันธ์โดยฉือลี่ และเป็นพระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ จำนวน 1 เล่ม พิมพ์ครั้งที่ 8 เมื่อปี พ.ศ. 2557 จำนวน 160 หน้า ตามแนวคิดเรื่องบทบาทของสตรีตามแนวคิดสตรีนิยมสายวัฒนธรรม (สกุญญา อินทะโดด, 2550) ตัวละครที่นำมาวิเคราะห์ล้วนเป็นตัวละครหญิง จำนวนทั้งสิ้น 3 ตัว ได้แก่ มารดาของสามีของมีเจีย มีเจีย และฝิงซุน ซึ่งมีลักษณะนิสัยที่แตกต่างกันแต่กลับทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความเป็นหญิงที่คล้ายคลึงกัน และระบอบมาตาธิปไตยที่ปรากฏในเรื่องในช่วงที่มีการปฏิวัติวัฒนธรรมจากตัวละครดังกล่าว

แนวคิดและทฤษฎี

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความเป็นหญิงในนวนิยายเรื่องนารีนคราตามแนวคิดสตรีนิยมสายวัฒนธรรม (สกุญญา อินต๊ะโดด, 2550) ที่ว่า

“ความเป็นหญิงในนวนิยาย หมายถึง ภาพลักษณ์ที่ผู้เขียนสร้างขึ้นมานวนิยาย โดยผู้เขียนได้เลือกนำเอาคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้หญิงมาประกอบสร้างขึ้นเป็นภาพผู้หญิงที่ต้องการนำเสนอในแง่มุมต่าง ๆ จึงทำให้ความเป็นหญิงที่ปรากฏในตัวละครแต่ละตัวนั้น ลักษณะมากกว่า 1 ลักษณะ ซึ่งเป็นนำไปสู่การนำเสนอความหมาย ลักษณะพฤติกรรมตัวละครและทัศนคติของตัวละครของผู้หญิงผ่านความเป็นหญิงในด้านต่าง ๆ และชี้ให้เห็นคุณค่าบางประการของผู้หญิงในทัศนะของผู้สร้างหรือผู้เขียนผ่านตัวอักษรไปยังการรับรู้ของผู้คนและสังคม และทำให้ผู้คนในสังคมเข้าใจผู้หญิงมากยิ่งขึ้น” (สกุญญา อินต๊ะโดด, 2550)

กล่าวคือ ใช้แนวคิดสตรีนิยมสายวัฒนธรรมร่วมสมัยวิเคราะห์ลักษณะของสตรีที่เสนอผ่านบทบาทของความเป็นมารดา ความเป็นข้าราชการหญิง และค่านิยมความเป็นหญิงตามชนบประเพณีของตัวละคร ซึ่งเป็นเรื่องราวในยุคก่อนการปฏิวัติวัฒนธรรม และยุคหลังการปฏิวัติวัฒนธรรม แสดงให้เห็นถึงความเป็นหญิงที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งแต่เดิมระบอบปิตาธิปไตยอันเกิดจากค่านิยมของยุคก่อนการปฏิวัติวัฒนธรรม ในสังคมที่มีผู้ชายเป็นผู้นำและมีอำนาจในการตัดสินใจมากกว่าสตรีที่จะเป็นฝ่ายเสียเปรียบและถูกลดทอนโอกาสในการก้าวหน้าและการพัฒนาความสามารถ เพราะถูกกำหนดให้สนองความต้องการของผู้ชาย โอกาสในการจะยกระดับสถานภาพของสตรีในยุคก่อนการปฏิวัติวัฒนธรรมจึงเป็นเรื่องที่ยากในสังคมที่มีระบอบปิตาธิปไตย ดังนั้น สตรีในยุคหลังการปฏิวัติวัฒนธรรมจึงได้เรียกร้องต่อความไม่เท่าเทียมกันทางเพศและอคติทางเพศที่มองว่าสตรีด้อยค่ากว่าผู้ชายมากยิ่งขึ้นนั่นเอง

ทฤษฎีสตรีนิยมมุ่งเน้นที่จะทำความเข้าใจกับธรรมชาติของความไม่เท่าเทียมกันระหว่างชายหญิง ระบบคิดและขบวนการทางสังคมที่พยายามจะเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งตั้งอยู่บนการวิเคราะห์ว่าผู้ชายอยู่ในฐานะที่ได้เปรียบ และสตรีอยู่ในสถานภาพที่เป็นรอง จุดรวมหลักของทฤษฎีนี้คือ การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ซึ่งมีลักษณะของความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศมาตั้งแต่สังคมในอดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าสังคมจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร ความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศก็ยังคงเป็นปัญหา แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและเนื้อหาไปบ้าง แต่สิ่งที่ไม่เปลี่ยนแปลงคือการเอารัดเอาเปรียบระหว่างเพศนั่นเอง

ดังนั้น เรื่องราวที่สะท้อนผ่านนวนิยายเรื่องนารีนคราจึงสอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยมสายวัฒนธรรม (Cultural Feminism) ที่สตรีเน้นความเป็นตัวตนของตัวเองและสนใจที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองมากกว่า กล่าวคือ เป็นการนำเอาลักษณะที่ดีออกมาให้คุณค่าใหม่ เสนอถึงธาตุแท้ของสตรีตามธรรมชาติ เน้นคุณค่าของความเป็นมารดาของสตรี เช่น ความเมตตา ความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร (กมลชนก ขำสุวรรณ และบุรเทพ โชคธนานุกูล, 2555)

ครอบครัวแบบมารดาเลี้ยงเดี่ยวไม่ใช่ปรากฏการณ์ใหม่ในสังคม สตรีที่มีบุตรและไม่สามารถครองคู่กับสามีได้มีทุกยุคสมัย อย่างไรก็ตาม ผลกระทบจากความเป็นมารดาแบบเลี้ยงเดี่ยวที่แตกต่างสาเหตุย่อมได้รับการกระทำจากสังคมแตกต่างกัน เนื่องจากฐานค่านิยมและบริบททางสังคมเดิมส่งผลต่อความคิดของสมาชิกในสังคม ในกรณีที่สังคมไม่ยอมรับ มักเป็นเพราะค่านิยมที่เชื่อว่าการเป็นมารดาแบบเลี้ยงเดี่ยวเป็นลักษณะเบี่ยงเบน (deviant) ทั้งยังส่งผลให้ผู้ที่เป็นมารดาแบบเลี้ยงเดี่ยวเชื่อว่าตนมีลักษณะตามที่สังคมเชื่อ (self-image) จึงสะท้อนผ่านสภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรม ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการขับเคลื่อนชีวิตครอบครัวให้ดำเนินต่อไปได้อย่างปกติสุขในสังคมต่างระดับกัน (อารียา จินมพันธ์, 2551 อ้างถึงใน กมลชนก ขำสุวรรณ และบุรเทพ โชคธนานุกูล, 2555)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งนวนิยายเรื่องนารีนคราผู้ประพันธ์ได้ใช้เมืองอุ๋ฮั่นเป็นฉากของเรื่องเหตุเพราะเมืองอุ๋ฮั่น เป็นเมืองที่มีประวัติที่ยาวนานที่สุดของจีนเมืองหนึ่ง เป็นแหล่งกำเนิดทางภาคใต้ของอารยธรรมจีน เมื่อ 5,000 ปีก่อน และเมืองอุ๋ฮั่นก็ถือเป็นเมืองสำคัญทางการทหารและการค้าในภาคใต้ของจีนมาโดยตลอด (Chaina Rodio International CRI, 2556) นอกจากนี้ ยังเป็นเรื่องราวการเริ่มต้นของการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์ และร่องรอยประวัติศาสตร์ในยุคแห่งการปฏิวัติประชาชนของจีน แม้ว่าตามประวัติศาสตร์ การปฏิวัติของจีน กระแสการต่อต้านการปกครองในระบอบศักดินาจะเริ่มต้นที่กรุงปักกิ่ง เมืองหลวงอันเป็นศูนย์กลางของอำนาจการบริหารอันกดขี่ แต่สถานที่ที่ถือเป็นจุดเริ่มต้นการปฏิวัติอย่างแท้จริงก็คือนครอุ๋ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ โดยแกนนำนักศึกษาในอุ๋ฮั่น ที่รับกระแสต่อต้านศักดินามาจากปักกิ่ง จนเกิดความคิดก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยขึ้นเป็นครั้งแรกซึ่งถือเป็นการปฏิวัติวัฒนธรรมครั้งสำคัญของประเทศจีนนั่นเอง (voicetv, 2555)

วิธีการศึกษา

วิเคราะห์ความเป็นหญิงในนวนิยายเรื่องนารีนครา ซึ่งเป็นวรรณกรรมจีน ประพันธ์โดยฉือลี่ และเป็นพระราชินยีนพินแป๋ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ จำนวน 1 เล่ม พิมพ์ครั้งที่ 8 เมื่อปีพ.ศ. 2557 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากบทบรรยายและบทสนทนาที่ตัวละครเอกมีเจีย์มีปฏิสัมพันธ์กับตัวละครอื่น ใช้การวิเคราะห์ด้วยบท ตามแนวคิดเรื่องบทบาทของสตรีตามแนวคิดสตรีนิยมสายวัฒนธรรม (สกุญญา อินตะโดด, 2550) จากนั้นนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ความเป็นหญิงในนวนิยายเรื่องนารีนครา ผู้วิจัยบทบาทของสตรีตามแนวคิดสตรีนิยม ทั้งสิ้น 3 มิติ ได้แก่ 1. ความเป็นหญิงในฐานะมารดา 2. ความเป็นหญิงกับอาชีพ และ 3. ความเป็นหญิงกับค่านิยมและชนบประเพณี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความเป็นหญิงในฐานะมารดา

บทบาทของสตรีในฐานะมารดาเป็นผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูผูกพันกับบุตร อบรมสั่งสอนให้บุตรเติบโตเป็นคนดีของสังคม ซึ่งในปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลง สตรีที่สมรสและตัดสินใจมีครอบครัวต่างต้องการมีชีวิตครอบครัวที่สมบูรณ์แบบ แต่ความเป็นจริงมิได้เป็นเช่นนั้น ทั้งสังคมจีนและสังคมไทย สตรีที่ต้องเลี้ยงบุตรเพียงลำพัง อาจมีหลายสาเหตุ ไม่ว่าจะเป็นสามีเสียชีวิต หรือหย่าร้างเพื่อยุติความสัมพันธ์อันสามัคคี สตรีหลายคนกลายเป็นมารดาเลี้ยงเดี่ยว จึงแตกต่างกับการมีสามีช่วยดูแลลูกและครอบครัว ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายและส่งผลกระทบต่อชีวิตในทุกด้าน ความรักที่มารดามีต่อบุตรนั้น ย่อมทำให้สตรีกระทำหลายสิ่งได้มากมายเพื่อให้บุตรมีชีวิตที่สุขสบาย ส่งเสียให้บุตรมีการศึกษาที่ดี รักและเอาใจใส่ เป็นความรักที่มีแต่การให้โดยไม่หวังผลตอบแทน แม้ว่าบุตรขาดบิดาก็ตาม นวนิยายเรื่องนี้ สะท้อนให้เห็นว่าสตรีสามารถเลี้ยงบุตรด้วยตนเองลำพัง และยังเป็นทั้งบิดาและมารดาที่ดีให้กับบุตรอีกด้วย ดังบทบรรยายที่กล่าวถึงตัวละครคุนย่าซึ่งก็คือมารดาของสามีของมีเจียตามตัวอย่างที่ 1

ตัวอย่างที่ 1

“... ในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรม พ่อของช่งเจียงเทากระโดดตึกตาย นางปล่อยให้ทุกอย่างเป็นไปตามกรรม ไม่ร้องไห้โศกสลดเป็นบ้าเป็นหลัง ไม่ทำท่าโศกเศร้า ไม่ขาดสติ นางเป็นแม่มา้ยที่ดูแลลูกชายกำพร้าเพียงคนเดียวด้วยกายใจที่สงบเข้มแข็ง เหมือนกับว่ายังมีผู้ชายอยู่ในครอบครัว ไม่กลัวอะไร เลี้ยงลูกชายอย่างมีเกียรติ ลูกเติบโตมาเป็นคนใจกว้าง ภูมิฐาน สง่าผ่าเผย ...”
(ฉือลี่, 2556)

ตัวอย่างที่ 1 ข้างต้น สะท้อนเห็นว่า แม่สามีของมีเจียจะเสียชีวิต แต่บทบาทความเป็นมารดาของมีเจียยังคงดำเนินอยู่ สิ่งที่ทำได้คือ การทำบทบาทและหน้าที่เป็นทั้งบิดาและมารดาที่ดีให้กับบุตร ซึ่งสะท้อนสังคมให้เห็นว่าไม่อาจจะยุคสมัยใด จะก่อนหรือหลังการปฏิวัติวัฒนธรรม แต่ภาพที่แสดงออกมาก็ให้เห็นถึงบทบาทความเป็นมารดาของสตรีที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงวัยและยุคสมัย ยังคงแสดงให้เห็นถึงความรัก ความเสียสละ และความปรารถนาดีของมารดาที่มีต่อบุตร ซึ่งผู้เป็นมารดาต้องมีทั้งความเข้มแข็งและ ความอดทน จึงจะสามารถฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ได้ แม้จะต้องเลี้ยงดูบุตรเพียงลำพัง ซึ่งความสามารถของสตรีในฐานะมารดาที่ทำให้สังคมประจักษ์แล้วว่าพวกเธอสามารถเลี้ยงบุตรให้เติบโตขึ้นมาได้เป็นอย่างดี

ตัวอย่างที่ 2

“... เฝิงซุนรู้สึกโชคดียิ่งที่มีผ้าปิดจมูกและใส่ถุงมือ นางรู้ว่ามิเจียไม่พอใจ คิดว่านางชอบทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่ เฝิงซุนอธิบายว่านางต้องระวังเรื่องสุขภาพขนาดนี้เพื่อลูกชาย ลูกยังเล็ก ร่างกายอ่อนแอ แคล้มพัดหญ้าสั้น อากาศเปลี่ยนหน่อยหนึ่งก็เป็นหวัด ไข้ขึ้น มิเจียเองก็มีลูกชายเหมือนกัน พอฟังแล้วก็ยอมให้เฝิงซุนทำตามที่ต้องการ...” (ฉือลี่, 2556)

ตัวอย่างที่ 2 ข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของสังคมจีนเกี่ยวกับการมีบุตรชาย โดยตัวละครหลักในนวนิยายทั้ง 3 ตัวละคร อย่างมารดาของสามมีเจีย มิเจีย และเฝิงซุน ต่างก็มีลูกชาย ซึ่งผู้ประพันธ์ได้บรรยายไว้ในตัวอย่างที่ 1 ไว้ว่า “... เลี้ยงลูกชายอย่างมีเกียรติ ลูกเติบโตมาเป็นคนใจกว้าง ภูมิฐาน สง่าผ่าเผย ...” และบรรยายในตัวอย่างที่ 2 ไว้ว่า “... เฝิงซุนอธิบายว่านางต้องระวังเรื่องสุขภาพขนาดนี้เพื่อลูกชาย ลูกยังเล็ก ร่างกายอ่อนแอ แคล้มพัดหญ้าสั้น อากาศเปลี่ยนหน่อยหนึ่งก็เป็นหวัด ไข้ขึ้น ...” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าแม้ว่าจะมีการปฏิวัติวัฒนธรรมแล้วแต่ค่านิยมตามแนวคิดปิตาธิปไตยยังคงดำรงอยู่ ผู้เป็นมารดาแสดงให้เห็นถึงความรัก ความเอาใจใส่ลูกเป็นอย่างมาก เหตุเพราะสังคมจีนให้ความสำคัญกับผู้สืบสกุล มีค่านิยมในการชื่นชมบุตรชายมากกว่าบุตรธิดา ด้วยมองว่าบุตรชายสามารถสืบสกุลได้ ส่วนบุตรธิดาหากแต่งงานออกไปก็ต้องไปดูแลและเปลี่ยนสกุลไปเป็นสมาชิกครอบครัวของสามีนั่นเอง

2. ความเป็นหญิงกับอาชีพ

ในอดีตสตรีมีครอบครัว ชีวิตหลังสมรสจึงเป็นแม่บ้านดูแลสามีและบุตร ส่วนการหารายได้จึงเป็นหน้าที่ของผู้ชายที่หาเลี้ยงครอบครัว ซึ่งเป็นสิ่งที่คนในสังคมจำกัดความว่า งานบ้านเป็นงานของสตรี ทศนคตินี้จึงเป็นสิ่งที่ปิดกั้นด้านอาชีพการงานของสตรีในอดีต แต่เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป สตรีได้รับการศึกษาจำนวนมากและระดับสูงขึ้น ทำให้มีโอกาสในอาชีพการงานที่เพิ่มขึ้น ดังที่ว่า “อาชีพหรือการทำงานนอกบ้าน เป็นเงื่อนไขแรกของการที่จะทำให้อุทิศตน เป็นอิสระทางเศรษฐกิจและด้านอื่น ๆ ตามมา การมีอาชีพและมีรายได้จะทำให้ผู้หญิงสามารถพึ่งพาตัวเองได้เลี้ยงดูลูกและรับผิดชอบชีวิตตัวเองได้ ลักษณะเช่นนี้ถือเป็นการเปลี่ยนโครงสร้างสังคม (สุกัญญา อินตะโดด, 2550) ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้สตรีประกอบอาชีพและมีบทบาทในการตัดสินใจเรื่องเศรษฐกิจในครอบครัวเพิ่มมากขึ้น และแสดงให้เห็นว่าสตรีมีบทบาทใน การบริหารและจัดการงานด้านต่าง ๆ ซึ่งการที่ผู้หญิงต้องออกมาทำงานนอกบ้านหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวส่วนหนึ่งก็มาจากสามีไม่ช่วยกันทำงานหาเงินมาจุนเจือครอบครัว

ดังที่ผู้ประพันธ์บรรยายถึงความพยายามพึ่งพาตนเองของสตรีในการหาเลี้ยงชีพ ตัวอย่างที่ 3

ตัวอย่างที่ 3

“... ร้านชำตรงเท้าของมีเจียมมีชื่อเสียงอย่างรวดเร็วจากการบอกเล่าแบบปากต่อปาก ถึงร้านจะเล็ก ก็เหมือนศาลเจ้าเล็ก ๆ แต่เทพเจ้าในศาลยิ่งใหญ่ ...” (ฉือลี่, 2556)

“... การชำตรงเท้าเป็นกิจการเล็ก ไม่ต้องเงยหน้ามองลูกค้า เฝิงซุนชำตรงเท้าชำอย่างเยียบ ๆ ชัดได้ดี มีประสิทธิภาพ ในอาชีพ 360 อาชีพ ย่อมต้องมีสักคนที่ทำงานเป็นเลิศในอาชีพนั้น ในโลกนี้ไม่มีงานที่ต่ำต้อย มีแต่มีแต่คนที่ต่ำต้อย ...” (ฉือลี่, 2556)

ตัวอย่างที่ 3 ข้างต้น สะท้อนเห็นว่ามีเจียมเจ้าของร้านชำตรงเท้าเป็นสตรี สามารถดูแลกิจการได้เป็นอย่างดี เปรียบดังเทพเจ้าซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวละครหญิงมีบทบาทในความเป็นผู้นำ สามารถปกครองดูแลกิจการได้ดี จึงถูกเปรียบเทียบให้มีบทบาทเท่าเทียมกับผู้ชาย นอกจากนี้ ร้านชำตรงเท้าของเธอยังเป็นที่รู้จัก และมีผู้คนเข้ามาใช้บริการจำนวนมาก ทั้งนี้นวนิยายเรื่องนี้ยังแฝงไว้ด้วยแนวคิดเรื่องการประกอบอาชีพต่าง ๆ ว่าไม่ควรดูถูกอาชีพบางอาชีพว่าเป็นอาชีพที่ต่ำต้อย อาชีพทุกอาชีพย่อมมีความสำคัญ เพราะอาชีพเหล่านั้นสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถที่มีอยู่ในสตรีผู้นั้นว่าสามารถทำงานนั้นได้ และมีใช้ทุกคนจะสามารถประกอบอาชีพนั้น ๆ ได้ดี แม้จะเป็นอาชีพชำร่องเท้ารายได้ไม่มากนัก แต่หากประกอบอาชีพด้วยความตั้งใจ และซื่อสัตย์สุจริต ก็จะสามารถทำได้อย่างมีความสุข

อย่างไรก็ตาม แม้มีเจียมเป็นเจ้าของกิจการ แต่ไม่ได้หมายถึงความเท่าเทียมกันในเรื่องสิทธิและโอกาสระหว่างชายและสตรีในการประกอบอาชีพ สังคมเชื่อว่าสตรีมีบทบาทเพียงการเป็นมารดาและภรรยาเท่านั้น ทั้งสตรียังด้อยกว่าผู้ชายด้านความสามารถ จึงเป็นการกีดกันสตรีไม่ให้มีบทบาททางสังคมในด้านอื่น ๆ และยังทำให้สตรีถูกสังคมเลียดปฏิบัติ กล่าวคือ สังคมยินยอมให้ผู้ชายที่สมรสและมีบุตรแล้ว ได้รับโอกาสสูงในการจ้างงานในระบบ เพราะหน้าที่เลี้ยงดูบุตรเป็นหน้าที่ของภรรยา ซึ่งต่างจากสตรีที่สมรสและมีบุตรแล้ว ต้องมีบทบาทเลี้ยงดูบุตรและดูแลความเรียบร้อยของบ้านเรือน แม้จบการศึกษาระดับสูง แต่โอกาส ในการจ้างงานในระบบที่ให้ค่าตอบแทนสูงจึงเป็นไปได้ยากตามไปด้วย สตรีส่วนใหญ่จึงมีรายได้เฉลี่ยจากการทำงานต่ำ ทั้งมีโอกาสในการหางานทำหรือได้รับการจ้างงานน้อยกว่าผู้ชาย ทั้งหมดนี้ส่งผลต่อฐานะทางเศรษฐกิจของสตรีอีกด้วย

3. ความเป็นหญิงกับค่านิยมและชนบประเพณี

“เพศหญิงเพศชายเป็นข้อเท็จจริงทางสรีระ แต่การจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายนั้นเป็นกระบวนการทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมสร้างความเป็นหญิงเป็นชายในสังคมและเป็นผู้บอกว่าผู้หญิงผู้ชายควรทำตัวอย่างไร” (วารุณี ภูริสินสิทธิ์, 2550 อ้างถึงใน อาทิตยา จารุจินดา, 2555) ซึ่งทั้งสังคมจีน

และสังคมไทยต่างมีขนบธรรมเนียม ประเพณี ค่านิยม ที่เป็นกรอบของสังคมให้สตรีเป็นในแบบที่สังคมต้องการและยอมรับได้ การเป็นสตรีที่สังคมต้องการเมื่อสมรส ต้องมีคุณสมบัติเป็นแม่ศรีเรือน ภรรยาต้องเชื่อฟังและซื่อสัตย์ ประณิบัติดูแลสามีและบุตร เรียบร้อย อ่อนหวาน เป็นผู้ฟังสามี และถูกสอนด้วยนิยามของกุลสตรีที่อยู่เพียงในเรือน และให้ความสำคัญกับหน้าที่มารดาและภรรยา ส่วนสตรีที่ไม่ประพฤติตนตามค่านิยมของสังคมหรือตามขนบธรรมเนียมประเพณี ผู้ใหญ่ในสังคมต่างก็ไม่ต้องการให้บุตรของตนเข้าไปเกี่ยวข้อง ดังที่ผู้ประพันธ์บรรยายว่า ช่งเจียงเทาผู้เป็นสามีของมีเจี๋ยเผ่ารอคอยมีเจี๋ยเพื่อที่จะสมรสกับมีเจี๋ย หลังจากที่มีเจี๋ยถูกเกณฑ์ไปเป็นทหารตามตัวอย่างที่ 4

ตัวอย่างที่ 4

“ช่งเจียงเทาเป็นผู้ชายอย่างนี้ เขาทนไม่ได้ถ้ามีเจี๋ยไม่คิดว่าตัวเองเป็นเมียเขา เพื่อนบ้านที่ถนนสุขย่ายอมรับว่าไม่มีผู้หญิงคนไหนคู่ควรกับช่งเจียงเทาเท่ามีเจี๋ย ทุกคนมองเห็นว่าครอบครัวทั้งสองมีฐานะเท่าเทียมกัน การที่ 2 คนแต่งงานกันเป็นคู่แต่งงานในอุดมคติที่เหมาะสมมาก” (ฉือลี่, 2556)

ตัวอย่างที่ 4 ข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมแบบเก่าในสังคมที่ให้ความสำคัญกับชาติตระกูล ความเหมาะสมด้านฐานะทางการเงินของคู่ครอง และไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของความรักและการดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน อัจฉาจนนำมาซึ่งความเบื่อหน่ายและนอกใจในที่สุด ทั้งนี้นวนิยายเรื่องนี้ได้สะท้อนให้เห็นอีกแง่มุมหนึ่งของสตรีที่เปลี่ยนแปลงไปในบริบทสังคมหลังการปฏิวัติวัฒนธรรม โดยชี้ให้เห็นถึงความต้องการของสตรีที่ผู้ประพันธ์บรรยายถึงการนอกใจสามีของตัวละครมีเจี๋ยที่แม้ว่าจะสมรสและมีบุตรอยู่แล้ว แต่นั่นนอกใจสามี ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่คนในสังคมไม่อาจยอมรับได้ ดังที่ผู้แต่งบรรยายตามตัวอย่างที่ 5

ตัวอย่างที่ 5

“มีเจี๋ยมีใครคนนั้นเป็นซู้รักอยู่ตั้ง 7 ปีเต็ม ไม่ว่าใครคนนั้นจะหลอกล่อมีเจี๋ยอย่างไร ใช้ไม่แข็งและไม่ نرم วันเกิดของมีเจี๋ย เขาเอาดอกกุหลาบแดงวางไว้เต็มเตียงเหมือนกับเพลงยอดนิยามที่ว่าดอกกุหลาบ 999 ดอก แต่ใน 7 ปีนั้นผู้หญิงคนนี้ทำให้มีเจี๋ยพูด 2 พยางค์ว่า “ขอหย่า” ไม่ได้เลย...” (ฉือลี่, 2556)

ตัวอย่างที่ 5 ข้างต้น สะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของสตรีตามแนวคิดสตรีนิยมสายวัฒนธรรม โดยให้ความสำคัญด้านคุณค่ากับสตรีเป็นหลัก ซึ่งตัวละครมารดาของสามมีเจียแสดงให้เห็นถึงความมีเมตตา และเห็นอกเห็นใจในฐานะสตรีด้วยกัน เพราะมารดาของสามมีเจียไม่ได้ขัดขวางมีเจียที่จะเริ่มต้นความรักครั้งใหม่ หลังจากสูญเสียสามีซึ่งก็คือบุตรชายของตนไป เพราะมองโลกตามความเป็นจริง เช่นเดียวกับที่มีเจียเข้าใจการมีความรักครั้งใหม่ของเฟิงซุน กล่าวคือมีเจียไม่ได้ขัด แต่ตักเตือนให้เฟิงซุนอยู่ในกรอบความพอดีที่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมของสังคม เรื่องราวดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าแนวคิดระบอบมาตาธิปไตยเข้ามาในสังคมมากยิ่งขึ้นในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม ความเท่าเทียมกันในสังคมระหว่างผู้ชายและสตรีมีมากขึ้น แม้ว่าค่านิยมของสังคมที่มองว่าผู้ชายสามารถมีภรรยาหลายคนกลายเป็นเรื่องปกติที่สังคมยอมรับได้ยังมีปรากฏให้เห็นอยู่ ขณะเดียวกันพฤติกรรมของนอกใจสามีของสตรี เป็นสิ่งที่สังคมไม่อาจยอมรับได้ แต่หากปฏิบัติให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมก็เป็นสิ่งที่สังคมเปิดโอกาสให้สตรีได้มีความรักครั้งใหม่ได้มากขึ้น

สรุปผลการศึกษา

แม้มารินคราเป็นนวนิยายจีน แต่ก็สามารถนำเสนอแง่มุมของสตรีที่ถูกคาดหวังให้เป็นได้ทั้งสังคมจีนและสังคมไทย ซึ่งได้ชี้ให้เห็นความเป็นหญิงในบทบาทต่าง ๆ ทั้งในฐานะภรรยาและในฐานะมารดา ความเป็นหญิงกับอาชีพ และความเป็นหญิงกับค่านิยม ขนบประเพณี และยังสะท้อนให้เห็นถึงเป็นการผลิตซ้ำถึงระบอบปิตาธิปไตยที่แฝงอยู่ในเรื่อง ทั้งนี้ก็ยังมีกรสร้างความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจากระบอบปิตาธิปไตยมาสู่วัฒนธรรมระบอบมาตาธิปไตย แบบสตรีเป็นใหญ่ตามแนวคิดสตรีนิยมสายวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นความเป็นหญิงให้เด่นชัดขึ้น นับได้ว่าเป็นคู่ตรงข้ามกับระบอบปิตาธิปไตย คือเป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการให้กำเนิด การเลี้ยงดู และความอ่อนหวาน ย่อมทำให้สังคมเป็นสังคมที่น่ายุ้ย และสงบสุข ดังนั้น ภาพความเป็นหญิงในนวนิยายเรื่องนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิวัติวัฒนธรรมจีน ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างสตรีที่เป็นสตรีชนบดิมกับสตรียุคสมัยใหม่ ซึ่งเปลี่ยนไปจากภาพความเป็นหญิงในอดีตตามที่สังคมคาดหวังและสร้างมาตรฐานขึ้นมา แม้ว่าผู้ประพันธ์จะนำเสนอความเป็นหญิงที่แตกต่างออกไป แต่ทั้งนี้ก็ตั้งอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรม ศีลธรรม และจริยธรรมที่ดี เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงคุณค่าของสตรียิ่งขึ้นนั่นเอง ตัวละครหญิง 3 ตัว 3 รุ่น ได้แก่ มารดาของสามมีเจีย มีเจีย และเฟิงซุน สะท้อนให้เห็นความแข็งแกร่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านจิตใจ หรือวิธีคิดที่จะดำรงชีพอยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้ชาย กล่าวคือ มารดาของสามมีเจียสะท้อนความเป็นหญิงในฐานะมารดาได้อย่างสมบูรณ์แบบ ทั้งจบการศึกษาสูง เป็นอดีตพนักงานทะเบียนในโรงพยาบาล ที่ต้องเลี้ยงดูลูกชายช่งเจียงเทาเพียงลำพัง เพราะสามีเสียชีวิตจากการกระโดดอาคารลงมา ส่วนมีเจียสะท้อนความเป็นหญิงกับอาชีพตามค่านิยมสมัยใหม่อย่างชัดเจน ซึ่งก็คือทหารหญิง ที่ได้สมรสกับช่งเจียงเทาซึ่งเจ้าชู้ และเสียชีวิตด้วยโรคกระเพาะ เธอ

จึงทำธุรกิจร้านชำรองเท้า หารายได้ดูแลครอบครัว โดยมีเฟิงซุนซึ่งสะท้อนความเป็นหญิงกับค่านิยมและชนบประเพณี กล่าวคือ เฟิงซุนเป็นเด็กสาวละแวกแถบบ้านมีเจีย ซึ่งมีสามีที่มีพฤติกรรมรกร่วมเพศ ทำให้เธอประสบความล้มเหลวออกมาเป็นลูกจ้างร้านชำรองเท้าของมีเจีย ตัวละครทั้ง 3 ตัว ดังกล่าว จึงแสดงให้เห็นถึงความแข็งแกร่งด้านจิตใจ ไม่ต้องพึ่งพาผู้ชาย และตัวละครทั้ง 3 ตัว ยังมีความสัมพันธ์ที่ดี เอื้อเพื่อดูแลซึ่งกันและกัน โดยที่ตัวละครชายไม่ได้มีอิทธิพลให้ตัวละครหญิงต้องทนทุกข์ทรมานต่อการจากไปของตัวละครชายอีกด้วย

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ภาพความเป็นหญิงในนวนิยายเรื่องนารีนครา จากบทบรรยายและบทสนทนาตามแนวคิดเรื่องบทบาทของผู้หญิงตามแนวคิดสตรีนิยมสายวัฒนธรรม (สกุณญา อินตะโตด, 2550) ผลการวิเคราะห์พบเรื่องราวสะท้อนสังคมจีนในอดีต กล่าวคือ สังคมจีนเป็นสังคมแบบชายเป็นใหญ่ จึงให้ความสำคัญกับการกำเนิดบุตรชายเพื่อจะได้สืบทอดสกุล ดังตอนที่ “เฟิงซุนมีลูกชาย ครอบครัวโจวหยวนมีลูกชายคนเดียวมา 3 ชั่วโมงแล้ว ผู้ใหญ่ในครอบครัวโจวหยวนอยากได้ทายาทชาย เมื่อได้หลานชายปุ๊บดีใจมาก เตรียมตัวทำพิธีทำขวัญหลานเมื่ออายุครบเดือน เชิญคนทั้งซอยมาร่วมงาน” (ฉือลี่, 2556)

การปฏิบัติวัฒนธรรมของสังคมจีนดังกล่าว คือ การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมจากระบอบปิตาธิปไตยมาสู่วัฒนธรรมระบอบมาตาธิปไตย ซึ่ง ฉือลี่ ผู้ประพันธ์นวนิยายจึงได้นำประเด็นดังกล่าวมาสะท้อนให้เห็นค่านิยมของสังคมจีนยุคใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่านิยมของผู้หญิงที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมจีน ที่ผู้หญิง มีสถานะและบทบาทแตกต่างไปจากเดิม ทั้งการศึกษาที่สูงขึ้น การเป็นเสาหลักในการหารายได้เพื่อเลี้ยงดูครอบครัว รวมถึงการดูแลตนเอง อันนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรี ผู้ชายไม่อาจกดให้ผู้หญิงต้องอยู่ในสถานะที่ต่ำต้อยกว่าอีกต่อไป

ผลการวิเคราะห์ด้านความเป็นหญิงในฐานะมารดา ที่พบว่าสตรีทุกช่วงเวลาเมื่อถึงช่วงวัยที่เหมาะสมของการออกเรือน นอกจากมีบทบาทและหน้าที่ภรรยาของสามีแล้ว ยังมีหน้าที่และบทบาทการเป็นสะใภ้ของบิดาและมารดาของสามี ทั้งยังมีบทบาทและหน้าที่เป็นมารดาของบุตร แม้ว่าสถานการณ์ที่ อาจเปลี่ยนแปลง ทำให้สตรีสูญเสียสามี จะด้วยความตายพรากไป หรือสามีเปลี่ยนเป็นอื่น แต่ความเป็นสะใภ้และความเป็นมารดา ยังคงเป็นบทบาทและหน้าที่ที่จิ้งจอกอยู่และดำเนินต่อไปเสมอ สอดคล้องกับบทวิจารณ์หนังสือ นารีนครา: เมืองนี้เป็นของเธอ (สุวรรณฯ ตั้งทิษะรักษ์, 2557) ที่ว่า มีเจียชื่นชมมารดาของสามีของตนว่าเป็นสตรีที่มีความดีงามประดุจเทพเจ้า มีความรู้ มีหน้าที่การงานที่ดี เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่มารดาทำให้ชีวิตลำบากในช่วงปฏิบัติวัฒนธรรมในขณะที่บิดาของช่งเจียงเทาทนไม่ได้กับชีวิตเปลี่ยนแปลง จึงตัดสินใจฆ่าตัวตาย (ความอ่อนแอของตัวละครฝ่ายชาย) แต่มารดาของสามีของมีเจียกลับเข้มแข็งรับผิดชอบครอบครัวดูแลเลี้ยงดูบุตร “เหมือนกับว่ายังมีผู้ชายอยู่ในครอบครัว” (ฉือลี่, 2556, อ้างถึงใน สุวรรณฯ ตั้งทิษะรักษ์, 2557)

ผลการวิเคราะห์ด้านความเป็นหญิงกับอาชีพ ที่พบว่าสตรีประกอบอาชีพมากขึ้นเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นพัฒนาการที่ดีในช่วงหลังการปฏิวัติวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์แก่นเรื่องในบทความเรื่องลักษณะร่วมและความงดงามของความเป็นหญิงในประราชนิพนธ์แปลสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี (ศิริลักษณ์ บัตรประโคน, 2559)

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ด้านความเป็นหญิงกับค่านิยมและชนบประเพณี ที่พบความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศชายและเพศหญิงตามแบบระบอบปิตาธิปไตยที่ชายเป็นใหญ่ สอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องการสร้างความเป็นหญิงชายทางสังคม และจริยธรรมในชุมชนลาหู่: กรณีศึกษาหญิงลาหู่ (ชลดา มนตรีวิทย์, 2541) ที่พบว่า นอกเหนือจากงานบ้าน สตรีไม่อาจแสดงตนว่ามีความสามารถเหนือผู้ชาย และหากสมรสกับผู้ชายนอกสังคมบางกลุ่มต้องออกจากหมู่บ้าน ขณะที่ผู้ชายสมรสกับสตรีได้ก็ได้

การวิเคราะห์ความเป็นหญิงในนวนิยายเรื่องนารีนคราสสะท้อนให้เห็นทั้งเหตุการณ์อันเป็นสภาพสังคมร่วมกับค่านิยมของสังคมโดยเฉพาอย่างยิ่งความเป็นหญิงของสังคมนครอุทัย ซึ่งมีลักษณะร่วมกับวัฒนธรรมไทยอันได้รับอิทธิพลมาจากสังคมจีนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาแนวคิดและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดของผู้ประพันธ์ในนวนิยายเรื่องนารีนครา
2. ควรศึกษาความขัดแย้งภายนอกและความขัดแย้งภายในที่เกิดขึ้นกับตัวละครหญิงในนวนิยายเรื่องนารีนครา
3. ควรศึกษาความเป็นหญิงจากนวนิยายเรื่องอื่น ๆ ของ ฉือลี่ หรือผู้ประพันธ์อื่นในยุคสมัยเดียวกัน เพื่อจะได้ข้อค้นพบเชิงมุมมองและมิติทางสังคมแห่งความเป็นหญิงที่หลากหลายยิ่งขึ้นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง
4. ควรศึกษาค่านิยมด้านอื่น ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงค่านิยมจากระบอบปิตาธิปไตยมาสู่มาตาธิปไตยในนวนิยายจีน โดยบูรณาการเข้ากับสภาพการณ์จริงที่สะท้อนผ่านแหล่งข้อมูลเชิงสังคมประเภทสื่อสารมวลชน

บรรณานุกรม

- กมลชนก ขำสุวรรณ, และบุรเทพ โชคชนานุกูล. (2555). *ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว การเป็นชายขอบ และความไม่เป็นธรรมในสังคม*. มหาวิทยาลัยนเรศวร, สาขาวิชาพัฒนาสังคม.
- ฉือลี่. (2557). *นารีนครา* (พิมพ์ครั้งที่ 8). (เทพรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

- ชลดา มนตรีวัต. (2541). *การสร้างความเป็นหญิงชายในสังคม และจริยธรรมในชุมชนลาหู่: กรณีศึกษาหญิงลาหู่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, สาขาวิชาการพัฒนาสังคม.
- วารุณี ฐิริสินสิทธิ์. (2 สิงหาคม 2550). แนวคิดสตรีนิยมในสกุลความคิดต่าง ๆ. สืบค้นจาก <http://www.midnightuniv.org/datamid2001/newpage17.html>.
- ศิริลักษณ์ บัตรประโคน. (2559). ลักษณะร่วมและความงามของความเป็นหญิงในพระราชนิพนธ์ แพลสมเด็จพะเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. *วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 5(1), 1-36.
- สุกัญญา อินตะโอด. (2550). *การวิเคราะห์บทบาทของผู้หญิงในละครเรื่องแดจังกึม (จอมนางแห่งวังหลวง) ตามแนวคิดสตรีนิยม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, สาขาวิชาศิลปะและการออกแบบสื่อ.
- สุวรรณา ตั้งทิษะรักษ์. (2557). บทวิจารณ์หนังสือนารีนครา: เมื่อนี้เป็นของเธอ. *วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์*. 35(2), 255-266.
- อรอนงค์ อรุณเอก. (2556). “นารีนครา” ใจหญิงแท้จริงแกร่งดังเหล็กกล้า - พระราชนิพนธ์แปล ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. สืบค้นจาก <http://thai.cri. cn/247/2013/03/29/242s208432.htm>.
- อาทิตยา จารุจินดา. (2555). *การสร้างภาพความเป็นหญิงในนวนิยายไทย สมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรมวิจัย.
- อารียา จินมพันธ์. (2551). *การกลายมาเป็นแม่ที่เลี้ยงลูกโดยลำพังในสังคมไทย: กรณีศึกษา หญิงชนชั้นกลางคนหนึ่ง*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Chaina Rodio International CRI. (2556). *อุ้ยอัน (1)*. สืบค้นจาก <http://thai.cri.cn/247/2013/05/02/41s209453.htm>.
- Goodreads. (2561). *นารีนครา*. สืบค้นจาก <https://www.goodreads.com/book/show/18333632>.
- NANMEEBOOKS. (ม.ป.ป.). *นารีนครา*. สืบค้นจาก <https://www.nanmee books.com/-51199.html>.
- Voicetv. (2555). *อุ้ยอัน จุดกำเนิดป๊อปปูล่าประชานจีน*. สืบค้นจาก <https://www.voicetv.co.th/read/58518>.